

**อุปสรรคในการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคล
ในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
Obstacles of the Juristic-School Administration under the Office of Basic
Education Commission**

ณพิชญา เพชรพิมล*
Napitchaya Petpimol
นพดล เชนอักษร**
Nopadol Chenaksara

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ทราบอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. ทราบแนวทางการแก้ไขอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. ทราบผลการยืนยันแนวทางการแก้ไขอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากรได้แก่โรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 58 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 52 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือบุคลากร โรงเรียนละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1. แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งมีโครงสร้าง 2. แบบสอบถามความคิดเห็น 3. แบบตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงสำรวจด้วยวิธี สก๊ตป์จาย

ผลการวิจัย พบว่า 1. องค์ประกอบของอุปสรรคมี 6 องค์ประกอบคือ (1) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (2) การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ (3) ประสิทธิภาพผู้บริหาร (4) การพัฒนาขีดความสามารถบุคคล (5) งบประมาณและการระดมทรัพยากร (6) การบริหารงานวิชาการ 2. แนวทางการแก้ไขอุปสรรคเป็น พหุแนวทาง ได้แก่ รัฐควรตรวจสอบการกระจายอำนาจการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลอย่างจริงจังอบรมผู้บริหาร ครูและบุคลากรให้มีความรู้เรื่องการบริหารอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน จัดสรรงบประมาณให้ เพียงพอและบริหารให้มีประสิทธิภาพใช้กลยุทธ์การระดมทรัพยากรให้ถึงผู้เรียนและเหมาะสมกับโรงเรียน 3. ผลการยืนยันแนวทางการแก้ไขมีความสัมพันธ์กันมีความเหมาะสมเชิงทฤษฎีมีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์ และถูกต้องครอบคลุม สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

คำสำคัญ: อุปสรรคในการบริหาร/ โรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

* นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาทีพันธุ์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to study; 1) the obstacles, 2) the approaches to solving obstacle problems, and 3) the confirmed results that the approaches used in solving obstacle problems of the juristic-school administration under the Office of the Basic Education Commission. The populations of the study were 58 schools where the samples drawn comprised 52 juristic schools under the office of the basic education commission, covering 312 people providing information. The instruments used for data collections were; 1) semi-structure interview forms, 2) opinionnaires, and 3) checklist forms. The statistic used in this study consisted of frequency, percentage, mean, standard deviation and exploratory factor analysis with factor extraction method.

The result showed that; 1) the obstacles of the juristic-school administration under the Office of the basic education commission included 6 components as follow; (1), management efficiencies, (2), policy implementation, (3) administrators' efficiency, (4) the development of human capacity, (5) budget and resource mobilization, and (6) academic administration., 2) the approaches to solving obstacle problems were multilayered approaches comprised: decentralizing the school management extensively and providing the training as administrators, teachers and education personnel for better understanding thoroughly on the school administration, sufficient budget allocating and well effective management on resources, using strategy to mobilize resources from all sectors directly to the students and appropriate to school context, and 3) the confirmed results that the approaches used in solving obstacle problems were interrelated, theoretically appropriate, possible, useful and covered in harmony with the empirical data.

Keywords: The Obstacles of Administration/ Juristic-School Administration under the Office of Basic Education Commission

บทนำ

การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน ต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศ ที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อน กระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคน ให้เข้มแข็งพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุค ศตวรรษที่ 21 อย่างไรก็ตามการพัฒนาที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อคนและสังคมไทยหลายประการ คนไทยได้รับการพัฒนาขีดความสามารถเพิ่มขึ้นแต่ยัง

มีปัญหาคูณภาพการศึกษาคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงมีปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทาง สุขภาพปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพิ่มขึ้นวัยเด็กมี พัฒนาการด้านเชาว์ปัญญาความฉลาดทางอารมณ์ ค่อนข้างต่ำพัฒนาการสมวัยมีสัดส่วนลดลง จาก สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและปัจจัยเสี่ยงที่คาดว่า จะเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาคนจำเป็นต้อง สร้างภูมิคุ้มกันให้คนไทยเพื่อเป็นการพัฒนาขีดความ

สามารถให้มีความรู้ มีทักษะมีประสบการณ์เพื่อดำรงชีวิตและประกอบอาชีพในสังคมได้เหมาะสม ถูกต้องการปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีความสามารถ และมีความสุขซึ่งการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาโดยตรงจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัวมีอิสระในการบริหารจากเจตนารมณ์ที่ต้องการให้มีความคล่องตัว มีอิสระและมีความเข้มแข็งรัฐจึงให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลโดยได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 การเช่นนี้จะทำให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งมากขึ้นทำให้โรงเรียนมีสิทธิและอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้เป็นของตัวเองประเด็นปัญหาเมื่อนำนโยบายการปฏิรูปการศึกษาไปใช้ในการกระจายอำนาจการบริหารสู่โรงเรียนปัญหาที่พบมาก ได้แก่ ความมีอิสระในการบริหารตนเองกับความจำเป็นที่ต้องมีการตรวจสอบการกระจายอำนาจการบริหารกับความเสมอภาคทางการศึกษาการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและวัฒนธรรมการกระจายอำนาจการบริหารกับผลที่ได้รับรวมถึงการลดขนาดหน่วยงานกลางลงซึ่งปัญหาก็ขึ้นกับบริบทของประเทศทั้งนี้การจะแก้ปัญหาต้องพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของประเทศไทยสำหรับการจัดการศึกษาไทยที่ผ่านมาอุปสรรคที่ทำให้การบริหารโรงเรียนนิติบุคคลไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องมาจากโรงเรียนไม่มีอำนาจอิสระในการบริหารและอยู่ภายใต้ระบบราชการทำให้ไม่คล่องตัวและไม่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาในประเทศไทยที่ไม่สามารถเป็นโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ก็เพราะว่าสถานศึกษายังไม่สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ และคุณภาพการศึกษาที่กำหนด โดยเฉพาะปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ส่งผลถึงความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นสำคัญจากรายงานของกระทรวงศึกษาธิการได้สรุปว่าการปฏิรูปการศึกษายังต้องเร่งพัฒนา ปรับปรุงและต่อยอด โดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียน ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพทางการบริหารที่พบว่า มีสถานศึกษาจำนวนมากไม่ได้มาตรฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งการคิดวิเคราะห์ที่ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องการบริหารจัดการศึกษายังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์หรือบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ทั้งนี้การวิจัยนี้อาจเปิดโอกาสให้โรงเรียนที่มีความพร้อมได้รับการยกฐานะให้เป็นโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนที่สามารถศึกษาได้จากตัวแบบที่ประสบความสำเร็จมาแล้ว เช่น โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ โดยจำเป็นต้องมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการที่ส่งผลให้โรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทยไม่สามารถประสบความสำเร็จได้นั้นต้องเตรียมการทั้งในแง่ของการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารครู และผู้ปกครองตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับผู้กำหนดนโยบายและระดับผู้ปฏิบัติให้ชัดเจนทุกแง่มุม พร้อมทั้งผู้บริหารต้องกล้าปรับเปลี่ยนความคิดกล้าทำในด้านการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและเป็นหลักสูตรบูรณาการ จัดหาแหล่งเรียนรู้ให้ทันสมัยและสนองตอบความต้องการของผู้เรียน ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียน

การสอน จัดหาสื่อและเครื่องมือไว้สำหรับบริการ แก่ครู การให้ขวัญและกำลังใจบุคลากรในสถานศึกษา สนับสนุนการนิเทศการเรียนการสอนมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลในการปฏิบัติงานดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจในงานวิจัยเรื่อง“อุปสรรคในการ บริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”โดย คาดหวังว่าผลการศึกษาจะสามารถใช้เป็นฐานข้อมูล ประกอบการกำหนดนโยบายและวางแผนของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อ แก้ไขและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงมีส่วน พัฒนาระบบการศึกษาไทยให้สามารถปรับตัวได้ เท่าทัน และสามารถเข้าใช้ประโยชน์สูงสุดจากกระแส โลกาภิวัตน์ในปัจจุบันและอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบอุปสรรคการบริหารจัดการ โรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อทราบแนวทางการแก้ไขอุปสรรค การบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อทราบผลการยืนยันแนวทางการแก้ไข อุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมมุติฐานการวิจัย

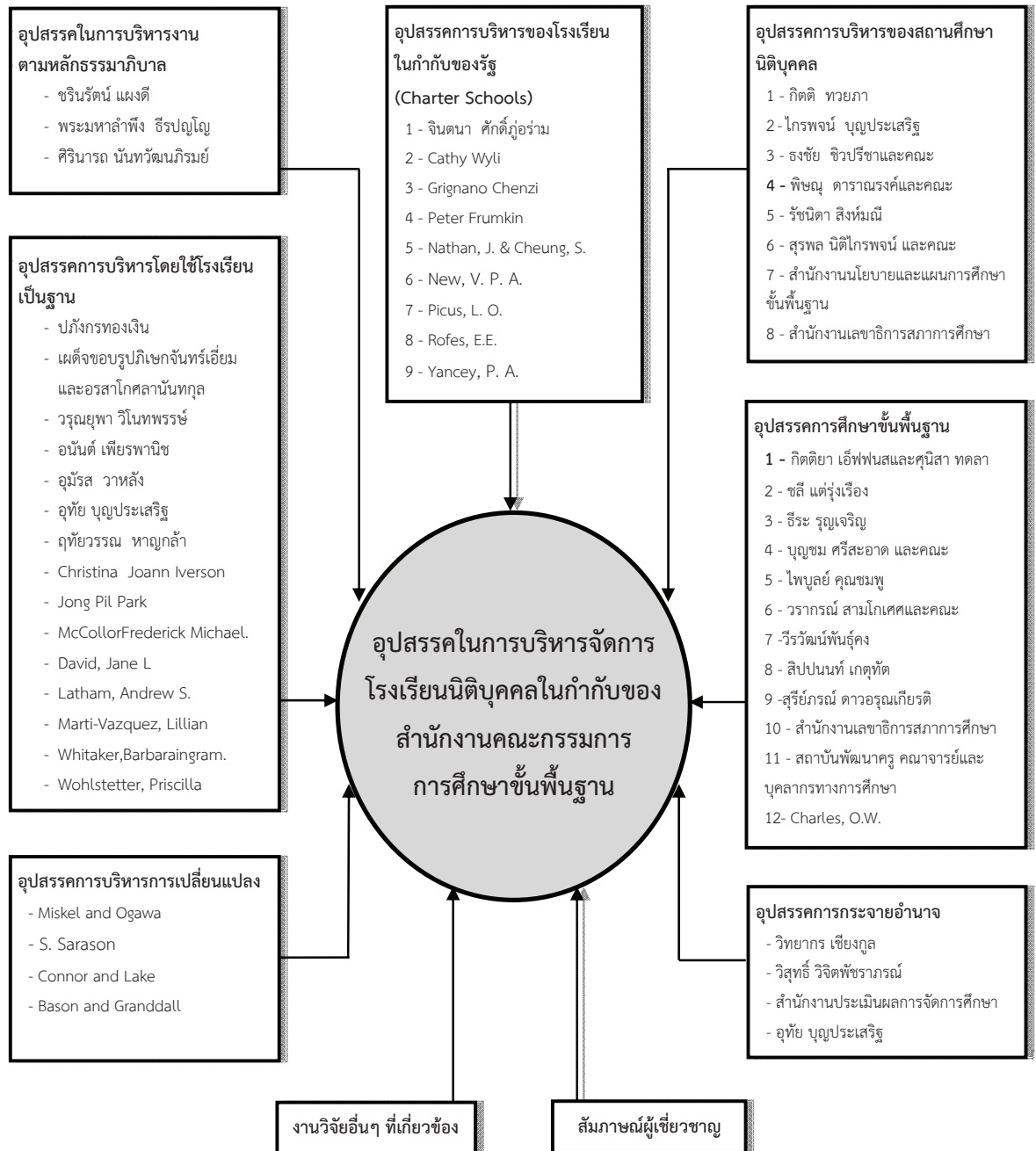
1. อุปสรรคที่ทำให้ การบริหารจัดการ โรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย หลายองค์ประกอบ

2. แนวทางการแก้ไขอุปสรรคการบริหาร จัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพหุแนวทาง

3. ผลการยืนยันแนวทางการแก้ไขมีความ สัมพันธ์กัน มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์และถูกต้องครอบคลุม สอดคล้อง กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดเบื้องต้นของการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์หลักการ ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปสรรคในการบริหารจัดการของโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบอุปสรรคในการบริหารจัดการของโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อสรุปที่ได้จากการสังเคราะห์ หลักการ แนวคิดทฤษฎีและสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมาสรุป ขั้นตอนที่ 3 แบบตรวจสอบและสร้างองค์ประกอบที่เหมาะสมในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Exploratory Factor Analysis) ด้วยวิธีสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis) แล้วนำองค์ประกอบไปสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบยืนยันข้อค้นพบ ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน คือ

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อแจ้งผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในทุกขั้นตอน
2. การเก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinion Naire) ผู้วิจัยจัดส่งและรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเองจากทางเว็บไซต์และทางไปรษณีย์
3. การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ (Structured Interview) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง
4. รวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็นด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สถิติพื้นฐานสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) และ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Factor Analysis) โดยการวิเคราะห์แบบองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ด้วยวิธีสกัดปัจจัย (Principal Components Analysis: PCA)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่คัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์ในระดับประถมศึกษา จำนวน 28 โรง และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 30 โรง ได้สถานศึกษาที่เป็นประชากรจำนวน 58 โรง

กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 21 คน แบ่งเป็นผู้บริหารระดับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 7 คน และผู้บริหารโรงเรียน 7 คน รวมทั้งหมด 21 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 โรงด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งเป็นการสุ่มจากระดับประถมศึกษาเพื่อเป็นตัวแทน 25 โรง และระดับมัธยมศึกษา 27 โรง ผู้ให้ข้อมูล คือบุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 6 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน รองผู้บริหาร 2 คน คณะกรรมการบริหาร 2 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 312 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน คือขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อแจ้งผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในทุกขั้นตอนการเก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ผู้วิจัยจัดส่งและรับคืนแบบสอบถามความคิดเห็นด้วยตนเอง หรือจากทางเว็บไซต์ หรือทางไปรษณีย์การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ (Structured Interview) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอนและนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงานด้วยการคำนวณค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ถือว่าเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลอยู่ในช่วงพฤติกรรมใดก็แสดงว่าลักษณะการปฏิบัติที่ตรงตามสภาพที่เป็นจริงแบบนั้น โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Factor Analysis) โดยการวิเคราะห์แบบองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ด้วย

วิธีสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis: PCA) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญซึ่งถือเกณฑ์การเลือกตัวแปรที่เข้าอยู่ในองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่งโดยพิจารณาจากค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) เท่ากับ 1 และถือเอาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรแต่ละตัวขององค์ประกอบนั้นมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปที่บรรยายด้วยตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไปตามวิธีของไกเซอร์ (Kaiser)

4. การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบและยืนยันแนวทางการแก้ไขของอุปสรรคในการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการศึกษา

1. องค์ประกอบของอุปสรรคในการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสรุปสาระสำคัญจากการวิเคราะห์หลักการ แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ สามารถสรุปองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen Value) 1 ขึ้นไป มี 6 องค์ประกอบค่าร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance) ระหว่าง 1.531-48.939 ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (Cumula% of Variance) ร้อยละ 52.854 แสดงว่าทั้ง 6 องค์ประกอบ สามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้ร้อยละ 60.401 ดังตารางที่ 1 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1

ตารางที่ 1 องค์ประกอบและค่าความแปรปรวนของตัวแปรองค์ประกอบ

ลำดับที่	ชื่อองค์ประกอบ	จำนวน ตัวแปร	ค่าความ แปรปรวน	ค่าร้อยละของ ความแปรปรวน
1	องค์ประกอบที่ 1	23	52.854	48.939
2	องค์ประกอบที่ 2	19	4.120	3.815
3	องค์ประกอบที่ 3	17	2.516	2.329
4	องค์ประกอบที่ 4	15	2.182	2.021
5	องค์ประกอบที่ 5	10	1.907	1.766
6	องค์ประกอบที่ 6	9	1.654	1.531
รวม		93	65.233	60.401

2. แนวทางการแก้ไขอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยหลายแนวทาง ได้แก่ รัฐควรตรวจสอบการกระจายอำนาจในเรื่องการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลอย่างจริงจัง จัดอบรมผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและบริหารงบประมาณ ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ ใช้กลยุทธ์การระดมทรัพยากรต่างๆ จากทุกภาคส่วนให้ไปถึงผู้เรียนโดยตรงและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2

3. การยืนยันข้อค้นพบและนำเสนอแนวทางการแก้ไขอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้วิจัยได้นำร่างแนวทางการแก้ไขที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ประมวลข้อค้นพบแนวทาง

การแก้ไขอุปสรรคทั้ง 6 องค์ประกอบ ผนวกกับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์องค์ประกอบของอุปสรรคมาตรวจสอบและเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อค้นพบและนำเสนอแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสมด้วยวิธีการสอบถามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม (Propriety Standards) ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) และความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) คิดเป็นร้อยละ 100 สรุปได้ว่าการยืนยันการนำเสนอข้อค้นพบและแนวทางการแก้ไขอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 7 คน มีความคิดเห็นว่าข้อค้นพบและแนวทางดังกล่าว มีความเหมาะสมมีความเป็นไปได้ มีความถูกต้องมีความเป็นประโยชน์ตามกรอบการวิจัยซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3

อภิปรายผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้องค์ประกอบของการวิจัย ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 95-96) รายงานการติดตามการดำเนินงานการกระจายอำนาจการบริหารพบว่า โรงเรียนที่เป็นนิติบุคคลในปัจจุบันยังมีอำนาจหน้าที่ในทางปฏิบัติไม่สมบูรณ์แม้ว่าการบริหารวิชาการจะมีอิสระในการจัดทำหลักสูตร แต่ในการบริหารด้านงบประมาณโรงเรียนยังไม่มีอำนาจในการอนุมัติงบประมาณการบริหารงานบุคลากร การสรรหา โยกย้าย บรรจุ แต่งตั้ง ผู้บริหาร และบุคลากรในโรงเรียนเป็นอำนาจของผู้ที่อยู่เหนือระดับโรงเรียนขึ้นไป การบรรจุครูยังเป็นไปตามกรอบอัตรากำลังที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดสถานศึกษา ยังขาดความพร้อมในการบริหารการเงินและบุคลากร เนื่องจากยังเข้าใจไม่ชัดเจนเกี่ยวกับระเบียบและการดำเนินการตามกฎหมายกรรมการสถานศึกษาอย่างไม่เข้าใจและยังไม่สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทที่กำหนดรวมทั้งยังขาดความสามารถและความพร้อมผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่เป็นผู้นำทางวิชาการ สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดความพร้อมที่จะรองรับการเป็นนิติบุคคล โดยมีความรู้สึกลังเลและไม่เต็มใจที่จะดำเนินการแบบใหม่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องยังไม่เอื้อต่อการกระจายอำนาจ เนื่องจากมีการกำหนดให้ต้องเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546: 32-33) ระบุภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลตามเจตนารมณ์และเป้าหมายของนโยบายการศึกษาตามขอบข่ายภารกิจจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยแบ่งงานออกเป็น 4 งานหลัก คือ งานวิชาการงานงบประมาณงานบริหารบุคคลและงาน

บริหารทั่วไปและปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 8) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่ต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารไม่ดีจะส่งผลกระทบต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงานผู้บริหารที่จะต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้งานนั้นบรรลุจุดหมายที่วางไว้ ซึ่งจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ทุกประการและจะต้องนำเทคนิควิธีการและกระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา จึงจะส่งผลให้การบริหารมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบที่ 2 การนำนโยบายสู่การปฏิบัติซึ่งมีความสำคัญอันดับที่ 2 สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่งเรือง สุชารมย์ (2543: 8) ที่พบว่า การนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติมีปัจจัย 6 ประการได้แก่ ด้านพัฒนาครู ความชัดเจนของนโยบาย ผู้บริหารมีภาวะผู้นำความชัดเจนของแนวปฏิบัติ ความพร้อมของทรัพยากรและความร่วมมือจากชุมชน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภชัย ยาวะประภาษ (2548: 101) ที่ว่ามีปัจจัยหลายประการที่กำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ลักษณะและวัตถุประสงค์ของนโยบายความเป็นไปได้ทางการเมืองความเป็นไปได้ทางเทคโนโลยีความพอเพียงของทรัพยากรลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติเจตคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติกลไกภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติและพิณสุดา สิริรังศรี (2546: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่าส่วนกลางยังเข้ามามีบทบาทและเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการศึกษา เช่น การกำหนดโครงการให้ปฏิบัติซึ่งมิใช่ความต้องการแต่เป็นผลมาจากนโยบายของรัฐบาลทำให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอึดอัดไม่คล่องตัวและไม่มีโอกาสปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตนโดย

เฉพาะในสถานศึกษาขนาดเล็ก บุคลากรทางการศึกษาน้อยและไม่เพียงพอต้องเสียเวลาไปกับการงานที่ไม่ได้คิดขึ้นหรือเป็นความต้องการจำเป็น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับยุทธภูมิ ดันติมาลา (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาหลักอยู่ที่ฝ่ายกำหนดนโยบาย หน่วยงานระดับสูงและบุคลากรของโรงเรียนเอง ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนอย่างแท้จริงเกี่ยวกับเรื่องความจำเป็น ความสำคัญ บทบาท อำนาจและหน้าที่ขององค์คณะบุคคลในระดับสถานศึกษาองค์ประกอบที่ 3 ประสิทธิภาพผู้บริหารซึ่งมีความสำคัญอันดับที่ 3 สอดคล้องกับแนวคิดของธีระ ฤณเจริญ (2550: 121) ที่ว่าการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ ซึ่งองค์ประกอบของผู้บริหารมืออาชีพได้แก่ การปรับเปลี่ยนเสริมสร้างวัฒนธรรมการบริหารที่สอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์การสร้างเครือข่ายในการบริหารจัดการและพึงพาอาศัยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารที่มีความสามารถด้านวิชาการให้คำแนะนำแก่ครูได้มีความสามารถในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกระจายอำนาจจัดระบบงานและกระจายภาระงานได้อย่างเหมาะสมและทั่วถึงมีความจริงใจ ตั้งใจจริงในการปฏิบัติงาน ทুমเททำงานหนักเป็นแบบอย่างในการทำงานและมีคุณธรรมสอดคล้องกับบริดจ์ (Beach, 1980: 124) ที่ศึกษาพบว่า ในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ซึ่งวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสามารถทำนายประสิทธิผลและความสำเร็จของโรงเรียนได้ และสอดคล้องกับมาร์ติเนซ (Martinez, 2000: 171) ที่กล่าวว่า ผู้บริหาร คือ กุญแจไขไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียน และความสำเร็จของโรงเรียนขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหาร การมีผู้บริหารที่ดีจะเป็นแรงจูงใจให้ครูร่วมปฏิบัติงาน

ไปสู่เป้าหมายได้อย่างงดงาม นอกจากนี้ปีเตอร์และวอเตอร์แมน (Peter and Waterman, 1982: 13-19) ได้กล่าวถึงประสิทธิภาพเชิงบริหารของผู้บริหารว่าต้องมีความเข้มงวดและผ่อนปรนในเวลาเดียวกัน เป็นสิ่งที่ทำให้องค์การดีเด่นประสบความสำเร็จในการใช้คุณสมบัติอย่างเข้มงวดและผ่อนปรนในเวลาเดียวกัน ทำให้บุคลากรมีความศรัทธาและเชื่อมั่นโดยมุ่งเน้นไปที่ผู้เรียนได้รับแต่สิ่งที่ดีที่สุดและให้ความสำคัญบุคลากรด้วยการเข้มงวดเรื่องเอาใจใส่นักเรียนอย่างจริงจัง ปลอ่ยให้บุคลากรมีความเป็นอิสระในการทำงานและมีนโยบายเปิดประตูกว้างอยู่เสมอทำให้บุคลากรมีกำลังใจในการร่วมแรงร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จและมีคุณภาพองค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรมีความสำคัญอันดับที่ 4 สอดคล้องกับแนวคิดของสมพร แดงสวัสดิ์ (2547: 14) ที่กล่าวว่าบุคลากรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมากเพราะจะเป็นปัจจัยชี้ขาดในความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหาร ในทางกลับกันถ้าในโรงเรียนมีบุคลากรที่มีความสามารถ ก็จะแก้ปัญหาอุปสรรคได้และการบริหารงานของโรงเรียนจะสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพถ้าในหน่วยงานมีบุคลากรที่ไม่มีความสามารถการบริหารงานก็จะประสบผลสำเร็จได้ยาก และยังสอดคล้องกับแนวคิดของถวิล มาตรเลียม (2545: 76) กล่าวว่า บุคลากรนับเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จทางการบริหารแม้ว่าการวางแผนกลยุทธ์จะออกมาได้ดีมีโครงสร้างองค์กรที่ดี หากปราศจากบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานก็ไม่มีโอกาสที่จะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้“คน”จึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของการบริหารงานทั้งปวง ดังนั้นการวางแผนที่ได้และโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกระบวนการบริหารจัดการจำเป็นต้องจัดบุคลากรและมีการอำนวยการ นำแผนไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังมุ่งพัฒนาความรู้และทักษะของ

บุคลากร ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ปฏิบัติงานบรรลุจุดประสงค์และเกิดประสิทธิผลต่อไปนอกจากนี้แซมมอนด์ฮิลแมนและมอลติเมอร์ (Sammonds, Hillman and Moltimore, 1995: 67) ที่พบว่าสถานศึกษาที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ผู้บริหารจะต้องพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนให้มีการรับรู้และมีความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนองค์กรประกอบที่ 5 งบประมาณและการระดมทรัพยากรมีความสำคัญอันดับที่ 5 สอดคล้องกับธรรมรส โชติคุณุชรและจำรัส นองมาก (2545: 554-555) กล่าวว่างบประมาณมีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหาร เป็นปัจจัยให้ผู้บริหารปฏิบัติภารกิจให้สอดคล้องตามขอบข่ายงานและในขณะเดียวกันจะได้ป้องกันการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นให้ลดน้อยลงได้อีกด้วย นอกจากนี้ผู้บริหารยังใช้เป็นเครื่องมือในการประสานแผนหรือโครงการต่างๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อให้สามารถช่วยกันทำงานสนองนโยบาย หรือวัตถุประสงค์หลักร่วมกัน ไม่ขัดแย้งหรือต่างฝ่ายต่างทำไปพร้อมๆ กับการติดตาม ควบคุม และตรวจสอบการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานย่อยภายในองค์กรสอดคล้องกับวิจิตร ศรีสะอ้าน (2543: 43) ที่ระบุว่าทรัพยากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้การบริหารการศึกษาประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานมากพอ ต้องมีวัสดุสิ่งของตามความต้องการของโครงการ แผนงานและจะต้องมีระบบบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ สมพร แดงสวัสดิ์ (2547: 89) ได้วิจัยพบว่าปัญหาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาด้านวัสดุอุปกรณ์ได้แก่ขาดการจัดทำแผนการกำกับติดตามประเมินผลในการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมขาดการกำหนดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นหรือองค์กร

เอกชนและขาดการรวบรวมปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ ทั้งนี้ผู้บริหารควรมีความตระหนักกว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตลอดจนกำกับติดตามผลการใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนนักเรียนและทางราชการให้มากที่สุดซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องวางแผนจัดสรรด้านงบประมาณการเงินทรัพยากรในด้านกายภาพและด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงานด้านต่างๆ ของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างราบรื่นคล่องตัวตรงตามเป้าหมายอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการพัฒนาสถานศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญองค์กรประกอบที่ 6 การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอันดับที่ 6 สอดคล้องกับแนวคิดของวรวิทย์ โสมประยูร (2546: 11-12) กล่าวว่าว่าการบริหารงานวิชาการมีหลักการบริหารคือหลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุนหลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดหมายที่วางไว้คือผลการเรียนของนักเรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถทักษะคุณภาพและการจัดการได้สอดคล้องกับเชสเตอร์ (Chester, 1966: 286-288) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีประสิทธิภาพสูง โดยการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้นการส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลายๆวิธี อภิปรายปัญหา การปรับปรุงการสอนในที่ประชุมจัดปฐมนิเทศขึ้นเพื่อช่วยเหลือครูใหม่จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอนขณะที่แนวคิดของธีระพร อายุวัฒน์ (2552: 80) ที่กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการจะมีประสิทธิภาพผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มี

ประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามารถบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุไรรัตน์ เอิบกมล (2544: 60-65) ที่ศึกษาวิจัย พบว่า ปัจจัยในการบริหารงานวิชาการที่สามารถพยากรณ์การบริหารวิชาการ คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียน และปัจจัยด้านการเงิน นั่นคือการบริหารงานวิชาการจะมีประสิทธิภาพได้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญผู้บริหารโรงเรียนควรจะเป็นผู้ที่ตื่นตัวในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องงานวิชาการตลอดจนเข้าใจความสำคัญวัตถุประสงค์กระบวนการในการบริหารงานวิชาการเพื่อเป็นผู้นำให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายเพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด

2. แนวทางการแก้ไขอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยหลายแนวทางสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2546) กล่าวถึง แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาไว้ว่าด้านการบริหารงานวิชาการโดยให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนสังคมอย่างแท้จริงส่งเสริมให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุดส่งเสริมให้ชุมชนสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้เป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้สามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาการศึกษาด้านการบริหารงานงบประมาณยึดหลักความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคทางโอกาสการศึกษาการจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลให้แก่สถานศึกษาอย่างเท่าเทียมกันมุ่งเน้นประสิทธิภาพประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณให้มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจมีความคล่องตัวควบคู่กับความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณโดยจัดสรรให้เป็นวงเงินรวมแก่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคลยึดหลักการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องยึดหลักความเป็นอิสระตามนโยบายกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กำหนดยึดหลักธรรมาภิบาลด้านการบริหารทั่วไปให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุดโดยเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษามุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติมุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษามุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใสความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องมุ่งพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรสมัยใหม่นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยี ซึ่งการบริหารงานทั่วไปมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบนอกจากนี้ ฟรัมคิน (Frumkin, 2003: 13-14) ได้ศึกษาวิจัยพบว่าภาระงานของการบริหารมี 3 ประการคือ การให้สนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมในการบริหารภายในโรงเรียนการระดมความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่

การให้บริการทางการศึกษาที่ดีและการกำหนดภารกิจของโรงเรียน กล่าวสรุปได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีภาวะผู้นำที่เหมาะสม พัฒนาความรู้ ทักษะและภาวะผู้นำเพื่อให้ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ที่ดีต้องมีความเข้าใจในเรื่องการบริหารองค์การจะต้องเข้าใจบทบาทของตน อีกทั้งต้องใส่ใจในรายละเอียดเล็กๆน้อยๆทุกขั้นตอนและต้องเป็นผู้บริหารที่มีทักษะในการบริหารที่ดี

3. การยืนยันแนวทางการแก้ไขอุปสรรคในการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การตรวจสอบและเพิ่มความน่าเชื่อถือของแนวทางที่เหมาะสมด้วยวิธีการสอบถามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสม (Propriety Standards) ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) และความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) คิดเป็นร้อยละ 100 สรุปได้ว่า การยืนยันแนวทางการแก้ไขอุปสรรคโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นว่าแนวทางมีความเหมาะสมเป็นไปได้อีก มีความถูกต้องและมีความเป็นประโยชน์ตามกรอบการวิจัยครอบคลุมสอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ แนวคิดตามกรอบการวิจัยโดยทุกท่านมีความเห็นว่าแต่ละแนวทางมีความเหมาะสมมากเพราะเป็นแนวทางที่ครอบคลุมการดำเนินงานต่างๆ ภายในโรงเรียนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นซึ่งแนวทางการแก้ไขอุปสรรคนั้นความสำคัญของการบริหารจัดการสถานศึกษานับว่าเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารไม่ดีก็จะทำให้คุณภาพการศึกษาด้อยลงไปด้วยการบริหารงานของผู้บริหารจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์

สอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ (2547: 11-12) กล่าวว่าการจัดการศึกษามีความจำเป็นจะต้องอาศัยผู้บริหารมีอาชีพและจำเป็นต้องอาศัยองค์การปฏิบัติ ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติการกิจของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ธงชัย ชิวปรีชา และคณะ (2551: 85) ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานของสถานศึกษานิติบุคคลดังนี้ ผู้บริหารจะต้องมีความโปร่งใสในการทำงานเพราะโรงเรียนนิติบุคคลจะมีช่องว่างในการทำงานค่อนข้างมาก ต้องพร้อมที่จะทำงานด้วยความเสียสละไม่คาดหวังผลประโยชน์ส่วนตัวจากการทำงานการเป็นโรงเรียนนิติบุคคลจะต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษาและการกระจายอำนาจเข้ามาเกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารหรือผู้นำทุกองค์การควรพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาอบรมเพื่อให้รู้และเข้าใจหลักการบริหารหรือแนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารและการสร้างบารมีให้เกิดขึ้นกับตนเอง

2. การพัฒนาผู้บริหารหรือผู้นำทุกองค์การเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารควรเน้นการพัฒนาด้านจิตใจและพฤติกรรมของผู้บริหารซึ่งต้องประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลตามที่ผู้วิจัยได้ค้นพบ

3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการควรส่งเสริม สนับสนุน และนำแนวทางการแก้ไขอุปสรรค มาปรับประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการและแก้ไขอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้การบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประสบความสำเร็จ

2. ควรศึกษาวิจัยคุณสมบัติของผู้บริหารที่เหมาะสมในการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้การบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประสบความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จุไรรัตน์ เอิบกมล. (2544). การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ถวิล มาตรการเยี่ยม. (2545). การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ: School-Based Management: SBM. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- ธงชัย ชิวปรีชา และคณะ. (2551). แนวทางการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ: กรณีโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ธรรมรส โชติคุณุชรและจำรัส นองมาก. (2545). จบประมาณสถานศึกษา. ในประมวลชุดวิชาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีระ รุญเจริญ. (2547). รายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูป. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- ธีระพร आयวัฒน์. (2552). แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- พิณสุดา สิริธังศรี. (2546). การนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ยุทธภูมิ ตันติมาลา. (2545). **คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา: จากนโยบายสู่การปฏิบัติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รุ่งเรือง สุขภิรมย์. (2543). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ: กรณีศึกษานโยบายการศึกษาการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2546). **วารสารวิชาการกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2543). **แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2548). **นโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร แดงสวัสดิ์. (2547). **การศึกษาปัญหาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2546). **แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **รายงานการวิจัยและพัฒนานโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สกศ..
- Dale S.Beach. (1980). **The management of people at work**. 5th ed. New York: Macmillan.
- Marti-Vazquez, Lillian. (2000). **The Impact of Decentralization and School-Based Management InPueto Rico: A Case Study**. Dissertation Abstracts International.
- N.M. Chester. (1966). **An Introduction to school Administration**. New York: Mcmillan.
- Peter Frumkin. (2003). **Creating New School: The Strategic Management of Charter Schools**, AnnieE. Casey Foundation.
- Sammonds, P., Hillman, J., & Moltimore, Peter. (1995). **Key characteristics of effective school a review of school effectiveness research (Research Report)**. London: The Institute of Education for the Office for Standard in Education.
- Thomas J. Peters and Robert H. Waterman, Jr., (1982). **In search of Excellence: Lesson from American's Best Run Companies**. New York: Harper and Row Publishers.